

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Економічний факультет НУБіП України
Кафедра фінансів

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД»**

**МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

13-14 вересня 2018 року

КИЇВ – 2018

Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Інститут економічних досліджень, Словаччина
Університет Яна Кохановського, Польща
Університет «Проф. Д-р Асен Златаров», Болгарія
Білоруський торгово-економічний університет споживчої кооперації, Білорусь
Латвійський сільськогосподарський університет, Латвія
Аграрний університет Молдови, Молдова
Хмельницький національний університет
Національний університет харчових технологій
Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка
Вінницький національний аграрний університет
Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»
Кафедра фінансів НУБіП України

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД»**

**МАТЕРІАЛИ II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів

13-14 вересня 2018 року

КИЇВ – 2018

УДК 336:37.091.217:338.43(477+100)
ББК 65.26-1*65.2/4-65.9

*Рекомендовано Вченою Радою Економічного факультету
НУБіП України
Протокол № 1 від 30.08.2018 року*

Редакційна колегія: д.е.н., професор Кваша С. М., д.е.н., професор Діброва А. Д., д.е.н., професор Давиденко Н. М., д.е.н., професор Пасічник Ю. В., к.е.н. Негода Ю. В.

Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 13-14 вересня 2018 року) – Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. – 262 с.

ISBN

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід», що відбулася у м. Києві 13-14 вересня 2018 року у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, працівників сільського господарства, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасним станом та перспективами розвитку аграрної науки.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід» не завжди поділяє думку викладену в доповідях учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасникам конференції.

Повну відповідальність за достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 336:37.091.217:338.43(477+100)
ББК 65.26-1*65.2/4-65.9

ISBN

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні проблеми та тенденції розвитку фінансової системи України

	<i>Стр.</i>
Агрес О. Г., Садура О. Б., Колодій А. В. ПРОЦЕС СПІВПРАЦІ БАНКІВСЬКОГО ТА СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ	10
Алескерова Ю. В. МЕХАНІЗМ ПІЛЬГОВОГО КРЕДИТУВАННЯ ФЕРМЕРІВ ТА ЙОГО РЕГІОНАЛЬНІ ПРОГРАМИ	13
Апілат Д. О. ОЦІНКА РІВНЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	17
Березовська Л. О. ОЦІНКА ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ	21
Богатько А. С. СУЧАСНИЙ СТАН БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	24
Богріновцева Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ	31
Вільчинська Н. Л., Алескерова Ю. В. ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКА ВНУТРІШНІХ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	34
Грицина О. В., Синявська Л. В., ОСНОВНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	38
Дем'яненко В. Є. ФОРМУВАННЯ В АГРОСФЕРІ ФІНАНСОВО-САМОДОСТАТНЬОГО САМОВРЯДУВАННЯ	40
Дзюбенко О. Б. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	44
Dimitrov I. THE EUROPEAN EXPERIENCE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR	47
Єгоричева С. Б. РИНОК КОРПОРАТИВНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	50
Жовніренко О. В. АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	53
Іванова А. І. РЕФОРМУВАННЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ	56

Катан Л. І.	58
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ТА БЮДЖЕТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ	
Кириченко А. В.	61
НЕДЕРЖАВНІ ПЕНСІЙНІ ФОНДИ УКРАЇНИ ТА ЇХ РОЗВИТОК	
Ключка О. В.	64
РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ У КОНТЕКСТІ СТРУКТУРНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В РЕАЛЬНОМУ СЕКТОРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Коваленко Ю. М., Орлова Н. С.	68
ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ІНЖИНІРИНГУ НА РИНКАХ КАПІТАЛІВ	
Козій Н. С.	70
ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ГОТІВКОВОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ	
Косторной С. В., Дмитров О. М.	73
ВПЛИВ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС НА ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Лабенко О. М.	76
РЕГУЛЮВАННЯ ВПЛИВУ АГРОВИРОБНИЦТВА НА ЕКОСИСТЕМУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛАТЕЖІВ ЗА ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ	
Мрачковська Н. К.	78
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ	
Nehoda Y. V.	80
INTERBUDGET RELATIONS IN UKRAINE	
Олійник Є. О.	83
ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	
Олійник Л. А.	86
ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
Паливода Т. В.	89
СТРАТЕГІЯ ПАРТНЕРСТВА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА СФЕРИ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	
Пасічник Ю. В.	91
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	
Рогач С. М.	94
УДОСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	
Серських Н. С.	98
ПРОФЕСІЙНІ ПОСЛУГИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	

Сова В. М.	101
ОРГАНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ	
Титарчук І. М.	104
СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН І ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	
Томчук М. О., Льовкіна О. В.	108
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЇХ ОПОДАТКУВАННЯ	
Тулуш Л. Д.	113
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАДАННЯ ПОДАТКОВИХ ПРЕФЕРЕНЦІЙ СУБ'ЄКТАМ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	
Федоришина Л. І.	116
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА ПІЛЬГОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	
Філіпчук В. Р.	120
БАЗИСИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ	
Яворська В. О.	123
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ В УКРАЇНІ	

Секція 2. Перспективи фінансового забезпечення інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки України

Вдовенко Л. О.	125
ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	
В'ялець О. В.	128
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Герасименко І. О.	130
ДІЯЛЬНІСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК ЯК ДЖЕРЕЛА ІНВЕСТУВАННЯ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	
Гурська Л. Л.	133
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	
Гуцул Т. А.	136
ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В МОЛОКОПРОДУКТОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ	
Давиденко Н. М.	137
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	

Дем'яненко І. В., Буряк А. В. КРЕДИТНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	141
Думанська І. Ю. ВІДМІННОСТІ РЕГЛАМЕНТУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НАУКОВИХ І ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКАХ АПК	144
Жихор О. Б., Баранова В. В. ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНСЬКОГО АГРАРНОГО СЕКТОРУ	147
Іванова С. М. РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ	150
Крисанов Д. Ф. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: НАПРЯМИ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	153
Кульбач Ю. О. КАПІТАЛІЗАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІСЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ІРО	156
Лемішко О. О. САМОФІНАНСУВАННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ КАПІТАЛУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ	159
Молдаван Л. В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ГОСПОДАРСТВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ УСУНЕННЯ	162
Олійник А. С. ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	167
Онишко С. В. РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В НАРОЩУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	170
Петруха С. В. ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	173
Савін Р. С. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВЕЛИКИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЙНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	176
Свереда З. ВИКЛИКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОЇ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ	179
Скрипник Г. О. ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ БАНКАМИ УКРАЇНИ	183

Тітенко З. М. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	186
Яцух О. О. ДОМІНАНТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	189

Секція 3. Управління фінансами суб'єктів підприємництва: проблеми теорії та практики

Васильчук І. П. ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАЦІЙ: ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	192
Вдовенко І. С. РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ	195
Гришук Н. В. АУТСОРСИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	198
Дема Д. І. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО АГРАРНОГО ПОДАТКУ	201
Олійник О. В., Макогон В. В. РИНКОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО МОЛОКА	204
Олійник О. О. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	207
Першко Л. О., Васерук В. В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ	210
Пойда-Носик Н. Н. ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	213
Собчишин В. М., Ракецька Ю. Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	2016
Трусова Н. В. РЕАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ	218

*Секція 4. Проблеми та перспективи організації та управління
фінансовою безпекою аграрних суб'єктів господарювання*

Балджи М. Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	222
Васілевська Н. С. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПОМОЖНИМ СТАНОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	225
Григорук П. М., Хрущ Н. А. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ-БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	228
Грубінка І. І. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ	231
Гуцаленко О. О. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	234
Данилевська-Жугунісова О. Є. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	238
Крупка М. І. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	241
Мельниченко І. В. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	244
Мокану N. STATE SUPPORT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN THE CONTEXT OF MANAGEMENT THEIR FINANCIAL SECURITY	247
Олійник Т. І. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ – АСПЕКТ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	249
Сорока А. М. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	252
Tanklevska N. CONCEPTS OF FINANCIAL SAFETY MANAGEMENT OF AGRICULTURAL FUNCTIONING	255
Томашук І. В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	258

Секція 2. Перспективи фінансового забезпечення інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки України

Вдовенко Л. О.,

д.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця)

vdovenko_larisa@i.ua

ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

В умовах глобальних перетворень світової економіки фінансовий сектор і банківська система України, зокрема, наражаються на постійні ризики, наслідком яких є низький рівень капіталізації, втрата ліквідності та врешті-решт припинення діяльності банківських установ, що спостерігається останнім часом. Основними причинами порушення важливої функції банківської системи як основного фінансового посередника вітчизняної економіки є значна девальвація гривні, зниження інвестиційної активності, скорочення виробництва, інфляційні процеси, низький рівень корпоративного управління, зростання обсягів простроченої заборгованості тощо.

На жаль, як за попередніми періодами, так і сьогодні Україна все ще зберігає найгірші позиції в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності (2017-2018) за складовою «Розвиток фінансового ринку»: в межах критерію «міцність банків» - 130 місце із 137 країн та «простота доступу до кредитів» - 103 місце відповідно [1].

Тому стратегічним завданням розвитку банківської системи України в сучасних реаліях є підвищення рівня концентрації вітчизняного банківського капіталу; зростання ресурсної бази комерційних банків через механізм здешевлення банківських послуг; відновлення довіри з боку населення з метою мобілізації ресурсів як основи кредитних операцій; формування кредитної політики банків максимально орієнтованої на потенційного позичальника.

Особливо це важливо для галузі сільського господарства, оскільки аграрний сектор економіки продовжує займати ключові позиції в експорті

продукції на ринки ЄС та інших країн та позитивну динаміку розвитку, є ефективним в порівнянні з іншими галузями економіки. Сьогодення вимагає не тільки закріплення отриманих результатів, а й забезпечення якісного стрибка у розвитку сільськогосподарського виробництва та збереження конкурентних позицій на світовому продовольчому ринку.

Виходячи з цього, позиція аграрного сектора економіки в майбутньому залежить від рівня довготермінових інвестицій та його кредитування банківською системою України, яка в останні роки виявилась найбільш вразливою до різного роду локальних та глобальних ризиків.

Впродовж 2014-2016 рр. спостерігаємо зростання суми отриманого збитку банківською системою України з 52966 млн грн. до 159387 млн грн. відповідно. Лише під кінець 2017 р. (станом на 01.10.2017 р.) банківська система спромоглась вийти з кризового стану з прибутком в сумі 1406 млн грн. Впродовж 2013-2016 рр. спостерігаємо збитковість активів (зросла з 4,07 % в 2014 р. до 12,6% в 2016 р.) та збитковість власного капіталу (зросла з 30,46% в 2014 р. до 116,74 % в 2016 р.). В 2017 р. збитковість активів та капіталу суттєво скоротилась до 1,94% та 15,96% відповідно [2].

Впродовж 2013-2016 рр. суттєве скорочення обсягів кредитного портфеля в 9,1 раза (з 911402 млн грн. до 100592 млн грн.). Станом на 01.10.2017 р. кредитний портфель банківської системи України становив 992,06 млрд. грн.

За офіційною статистикою на сільське господарство припадає лише 7% кредитного портфелю банківської системи, лише 5-6% капітальних інвестицій у АПК сформовано за рахунок банківських кредитів та подібних їм позикових коштів [3].

Фінансовий стан підприємств вже не є фактором, який стримує відновлення корпоративного кредитування. У реальному секторі рентабельність у більшості галузей перевищує докризові показники [4].

Так, впродовж 2015-2016 рр. спостерігаються найвищі рівні рентабельності в сфері сільськогосподарського виробництва: рентабельність виробництва продукції сільського господарства у сільськогосподарських

підприємствах України за 2016 р. склала 37,3% або дещо зменшилась в порівнянні із 2015 р. (45,6%).

Незважаючи на це, залишається тенденція, за якої банківські установи найбільше кредитують підприємства із площею від 1000 га, але багато з цих підприємств є самодостатніми та обмежуються самофінансуванням, а недофінансованими переважно залишаються підприємства із меншою земельною площею (до 500 га).

У квітні 2018 р. вартість гривневих кредитів позичальникам, що не мали дефолту перебувала на рівні 17% річних, а диференціал між ставками за кредитами залежно від їх розміру суттєво скоротився [5].

Для покращення кредитного забезпечення підприємств аграрного сектора економіки необхідні заходи монетарної політики НБУ, спрямовані на реальне зниження процентних ставок, як основи зростання попиту зі сторони потенційних позичальників. Активізація співпраці комерційних банків з підприємствами аграрної сфери неможлива без створення стійкої ресурсної бази, тому зростає необхідність пошуку механізмів залучення коштів і зростання капіталізації банківської системи України в тому числі за рахунок злиття та поглинання банків. Прискоренню капіталізації та збільшенню обсягів кредитування аграрного сектора економіки сприятиме зменшення податкового тиску на банківські установи, підвищення ролі фондового ринку та удосконалення діяльності валютного ринку.

Забезпеченню реальних можливостей для розвитку довгострокового кредитування дрібнотоварних підприємств аграрного сектора економіки, розвитку конкуренції та підприємництва в сільськогосподарському виробництві, створенню умов для формування ефективного власника на селі в умовах нестачі власних і обмеженості бюджетних ресурсів сприятиме запровадження прозорого ринку землі сільськогосподарського призначення.

Список використаних джерел:

1. Позиція України в рейтингу глобальної конкурентоспроможності 2017-2018. - [Електронний ресурс]: Режим доступу:

file:///C:/Users/USER/Downloads/FSR_2018R1.pdf

2. Основні показники діяльності банків України. – [Електронний ресурс]:
Режим доступу:
http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798

3. Аграрна гра: чи зможе хтось із українських банків нагодувати аграріїв дешевими кредитами у 2018 році? - [Електронний ресурс]: Режим доступу:
<https://agroday.com.ua/2018/02/26/agrama-gra-chy-zmozhe-htos-iz-ukrayinskyh-bankiv-nagoduvaty->

4. Режим доступу.- [Електронний ресурс]: <http://domik.ua/novosti/nacbank-opublikuvav-zvit-pro-finansovu-stabilnist-ta-riziki-ukrayinskoyi-bankivskoyi-sistemi-u-2018->

5. Звіт про фінансову стабільність. Червень 2018 р. Режим доступу. - [Електронний ресурс]: file:///C:/Users/USER/Downloads/FSR_2018R1.pdf

В'ялець О. В.,

к.е.н., доцент

Інститут післядипломної освіти

Національного університету харчових технологій (м. Київ)

fedorova_oksa@ukr.net

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Теоретико-методичні та практичні проблеми розвитку аграрного сектору економіки України досліджувалися багатьма вітчизняними науковцями серед яких М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, П.Т. Саблук, М.П. Сичевський та інші, проте в сучасній суспільно-політичній ситуації особливо актуальними залишаються питання фінансового забезпечення інвестиційних процесів аграрного сектору.

Відповідно до Стратегії розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року, аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством, є системоутворюючим в національній економіці, формує засади збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій [1].